

Biodiversiteit

— De volgende stap in
duurzaam beleggen?

Biodiversiteit

— De volgende stap in Duurzaam beleggen?

Voor wie geïnteresseerd is in onze planeet en haar overlevingskansen, zijn er redenen te over tot bezorgdheid. Na de koolstofvoetafdruk en de klimaatverandering is het nieuwe thema 'biodiversiteit'; de rampen die worden veroorzaakt door de achteruitgang ervan.

Wij bieden enkele handvatten om deze uitdaging ten gronde te begrijpen.

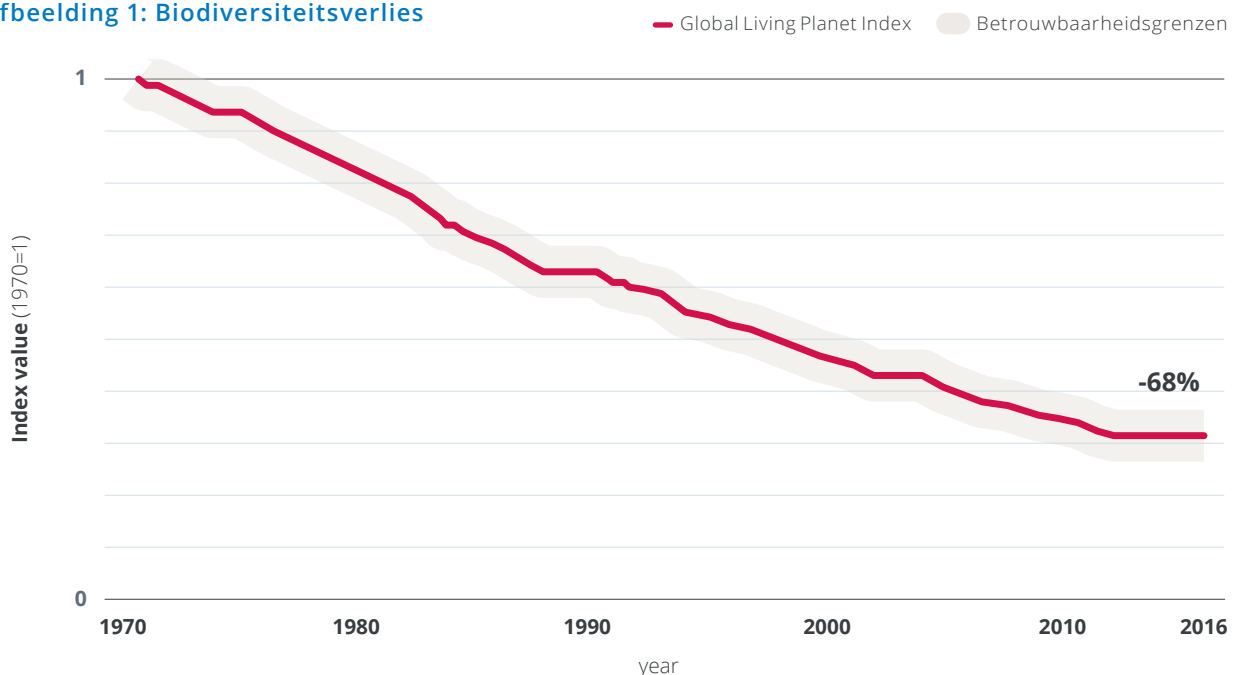
- Waar staan we in de praktijk?
- Wat zijn de belangrijkste oorzaken van de teloorgang van de biodiversiteit?
- Hoe kunnen we dat verlies meten?
- Wat zijn de risico's en kansen?

De biodiversiteit van onze planeet – de verscheidenheid aan dier- en plantensoorten – **gaat fors achteruit**. Ze verslechtert tientallen tot honderden keren zo snel dan het gemiddelde in de afgelopen 10 miljoen jaar. Bovendien versnelt de achteruitgang (zie afbeelding 1). Onze flora en fauna zijn de aanjagers van elk ecosysteem en voorzien onze beschaving van schoon water, zuurstofrijke lucht en voedsel.

OP 28 juli (Earth Overshoot Day) heeft de mensheid alle hulpbronnen verbruikt (ecologische voetafdruk die de aarde in een jaar kan regenereren (biocapaciteit).

Volgens het World Economic Forum's 2022 Global Risks Report **is biodiversiteitsverlies een van de drie grootste risico's met de grootste waarschijnlijkheid en impact in de komende 10 jaar.**

Afbeelding 1: Biodiversiteitsverlies

Bron: World Wildlife Fund (WWF) en Zoological Society of London (ZSL), 2020.

Klimaatverandering

— is nog maar het begin

Eindelijk begint de sector zich terdege bewust te worden van klimaatverandering – en beschikt hij over een kader om daarop te reageren en de stroom van triljoenen dollars kapitaal in goede banen te leiden. Het lijkt geen twijfel dat het tegenhouden van de klimaatverandering vandaag de belangrijkste prioriteit is. Door koolstofneutraal te worden, krijgen we de beste opportuniteit om de leefomstandigheden voor onze kinderen en voor andere wezens die op onze planeet leven, in stand te houden.

Het zal dus onmogelijk zijn de biodiversiteit te redden zonder de klimaatverandering naar behoren

aan te pakken, maar dat zal niet volstaan. Om de biodiversiteit te herstellen, is er veel meer nodig – een nieuw en doeltreffend kader om andere belangrijke oorzaken van de vernietiging van de biodiversiteit aan te pakken (zie Afbeelding 2), waaronder vervuiling, ontbossing en overexploitatie van wilde dieren op het land en in zee.

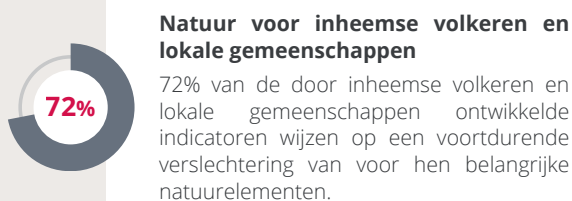
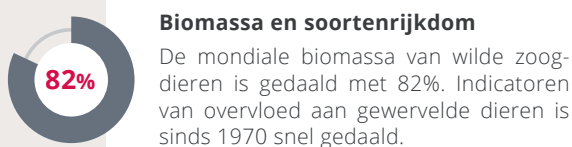
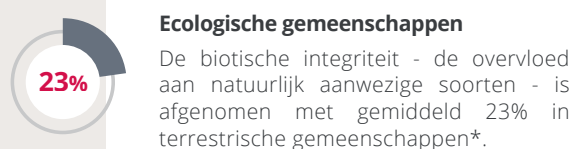
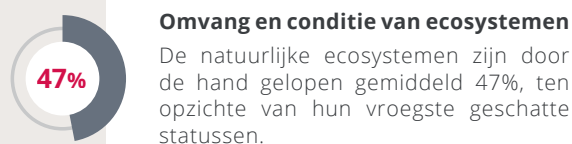
De omvang van de uitdaging is ernstig – de directe gevolgen van **menselijke activiteit hebben ziekte, natuurrampen, honger en droogte verdrongen als de belangrijkste oorzaak van het uitsterven van soorten.**

De drijvende krachten achter het verlies aan biodiversiteit

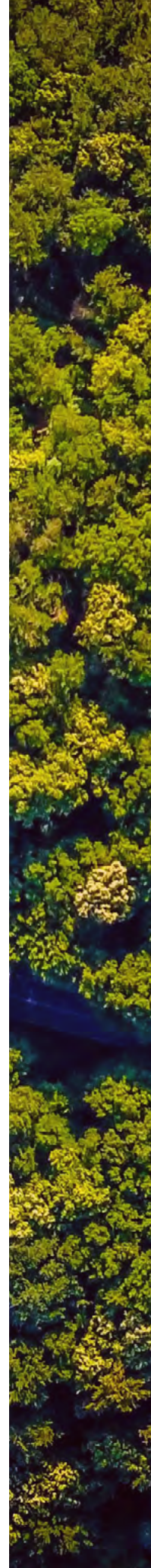
- **Verandering van land/zeegebruik** – dit is de grootste oorzaak van biodiversiteitsverlies. Het omvat landomzetting, voor landbouw- en bouwprojecten, wat leidt tot bodemaantasting, ontbossing, en nadelige veranderingen in ecosystemen, waarvan de meeste onomkeerbaar zijn.
- **Directe exploitatie** – een andere belangrijke aanjager, verwijst naar de overexploitatie van dierlijke en plantaardige hulpbronnen voor menselijke consumptie. Het grootste deel wordt gebruikt voor voedselproductie en hout.
- **Klimaatverandering** – deze belangrijke factor is rechtstreeks verbonden met biodiversiteit en kan mogelijk onomkeerbare veranderingen teweegbrengen in ecosystemen of ze volledig vernietigen.
- **Vervuiling** – uit verschillende bronnen, industriële, transport en door de consumentengerelateerde, wat lucht, water en bodem vervuult.
- **Invasieve soorten en ziekten** – deze factor wint steeds meer aan belang. Invasieve soorten kunnen immers ecosystemen beschadigen door de voedselketens te wijzigen en nieuwe ziekten introduceren die een onmiddellijk risico inhouden voor het dierenbestand dat voor de voedselproductie wordt gebruikt. In sommige gevallen kunnen invasieve dieren hun infectie op mensen overdragen.

Bron: IPBES, Candriam, juli 2022.

Voorbeelden van dalingen in de natuur

*sinds de prehistorie

Klimaatverandering en biodiversiteitsverlies: het permafrostvoorbeeld

Ongeveer 2,5 miljoen vierkante kilometer permafrost – 40% van het wereldtotaal – zou tegen het einde van de eeuw teloor kunnen gaan, zo blijkt uit recent onderzoek. Hierdoor komen grote hoeveelheden broeikasgassen (BKG) vrij, waaronder methaan, kooldioxide en distikstofoxide, alsook ziekteverwekkers, die eeuwenlang binnenin opgesloten hebben gezeten. Dit proces leidt nu al tot aardverschuivingen en afkalving in alarmerend tempo, met als gevolg dat beeklopen veranderen, meren plotseling leeglopen, kusten instorten en de waterchemie verandert op een manier die nefast kan zijn voor zowel mens als dier. Overal in het opwarmende noordpoolgebied breiden struiken zich uit naar toendra's waar ooit grassen, zeggen en korstmossen de overhand hadden. Niet alleen overschaduwen de hogere struiken de kleinere planten eronder, zij veranderen ook de hydrologie van het ecosysteem. De sneeuw in toendragebieden die worden gedomineerd door struiken zoals de dwergberk, heeft de neiging een week vroeger te smelten dan in gebieden waar geen struiken staan. Dit leidt tot meer ontthooiing van de permafrost, waardoor het proces van opwarming van de aarde versnelt.

De kosten

— van niets doen

Over de helft van het wereldwijde bbp (ongeveer 44 biljoen USD van de waarde ervan) is in hoge mate afhankelijk van de natuur (zie Afbeelding 3). De drie grootste sectoren die sterk afhankelijk zijn van de natuur genereren samen bijna 8 biljoen USD aan bruto toegevoegde waarde (BrTW): de bouw (4 biljoen USD); de landbouw (2,5 biljoen USD); en voedingsmiddelen en dranken (1,4 biljoen USD). Dit is ruwweg tweemaal de omvang van de Duitse economie.

Volgens de door het WWF in 2020 gepubliceerde studie *The Global Futures* **zal de achteruitgang van de natuurlijke rijkdommen de wereld ten minste 368 miljard pond per jaar kosten – wat tegen 2050 zal oplopen tot bijna 8 biljoen pond – wat ruwweg**

overeenkomt met de gecombineerde economieën van het VK, Frankrijk, India en Brazilië.

Aangezien wij bij het huidige consumptietempo ongeveer 1,6 maal zoveel van de ecosystemen afnemen als zij in een jaar kunnen regenereren, zal het niet lang meer duren voordat de menselijke decimering van de hulpbronnen tot de ineenstorting van volledige sectoren zal leiden.

Sommige omslagpunten voor ecosystemen zijn reeds bereikt, zoals de beschikbaarheid van niet-vervuild zoet water. Zodra een omslagpunt is bereikt, **zal een groot ecosysteem naar verwachting binnen 50 jaar geleidelijk instorten.**

De opdracht kwantificeren:

— welke indicator?

Om echt effect te sorteren hebben we een gerichte aanpak nodig, die consequent kan worden toegepast in alle sectoren en regio's, door zowel ondernemingen als beleggers. Een grote vraag – die nog steeds niet volledig is beantwoord – is **hoe de impact en afhankelijkheid van bedrijven van de natuur** kan worden gemeten.

In het geval van klimaatverandering is de omvang van de koolstofuitstoot aangemerkt als 'de' belangrijkste factor waarop wij invloed kunnen uitoefenen. **In het geval van biodiversiteit** is de zaak complex. Het verlies aan biodiversiteit wordt veroorzaakt door talrijke afzonderlijke factoren, en het belang en de samenstelling daarvan zullen variëren naar gelang van bijvoorbeeld het type bedrijf, de sector en de geografische ligging. Het is hoogst onwaarschijnlijk dat voor biodiversiteit de wetenschap één 'magische' cruciale factor zal aanreiken die het verschil kan maken.

In elk geval zal het analysekader rekening moeten houden met het concept van **dubbele materialiteit**, wat betekent dat zowel de financiële gevolgen van biodiversiteitsverlies voor bedrijven – in termen van prestaties en ontwikkeling – als de gevolgen die bedrijven zelf hebben voor de biodiversiteit (milieu- en sociale gevolgen) moeten worden geanalyseerd. Alleen met deze volledige analyse kunnen risico's en kansen worden begrepen en ingeschat.

Het ontbreken van een geschikte en gemakkelijk meetbare indicator voor biodiversiteit (zoals koolstofemissies voor klimaatverandering) is ongetwijfeld het belangrijkste obstakel voor het in aanmerking nemen van biodiversiteit bij economische beslissingen en investeringskeuzes.

**'Economie is een discipline
die beslissingen van het
grootste belang vorm geeft...
The Dasgupta Review stelt
eindelijk biodiversiteit centraal'**

Sir David Attenborough

Twée belangrijke verslagen

De Stern Review on Climate

Dit 700 pagina's tellende rapport, gepubliceerd door de Britse regering in 2006 en geleid door econoom Nicholas Stern was de eerste die de kosten van de aanpak van **de klimaatverandering** kwantificeerde en een economisch perspectief op verschillende scenario's presenteerde. Daaruit bleek dat een vermindering van de koolstofuitstoot tot 450 à 550 deeltjes per miljoen jaarlijks 1% van het wereldwijde bbp zou kosten, maar dat het negeren van de klimaatverandering economische schade in de orde van grootte van 20% van het bbp zou kunnen veroorzaken.

Dasgupta Review on Biodiversity

In 2021 volgde de Britse regering de Stern Review met een baanbrekende **economische impactstudie naar biodiversiteit** – the Dasgupta Review, geleid door Professor Sir Partha Dasgupta. Ze dat de kern van het probleem ligt in een diepgewortelde, wijdverbreide institutionele tekortkoming. Ze en stelde dat **de waarde van de natuur voor de samenleving niet tot uiting komt in de marktprijzen**, omdat veel ervan voor iedereen gratis toegankelijk is. Deze **prijsverstoringen hebben ons ertoe gebracht relatief meer te beleggen**, in andere activa, zoals geproduceerd kapitaal, en te weinig in onze natuurlijke rijkdommen. In feite benadrukte het rapport namelijk dat regeringen meer investeren in de vernietiging van natuurlijke hulpbronnen dan in de bescherming ervan, waarbij **de overheidssubsidies die de natuur schaden wereldwijd oplopen tot zo'n 4 biljoen tot 6 biljoen dollar per jaar**.

Drie soorten risico's

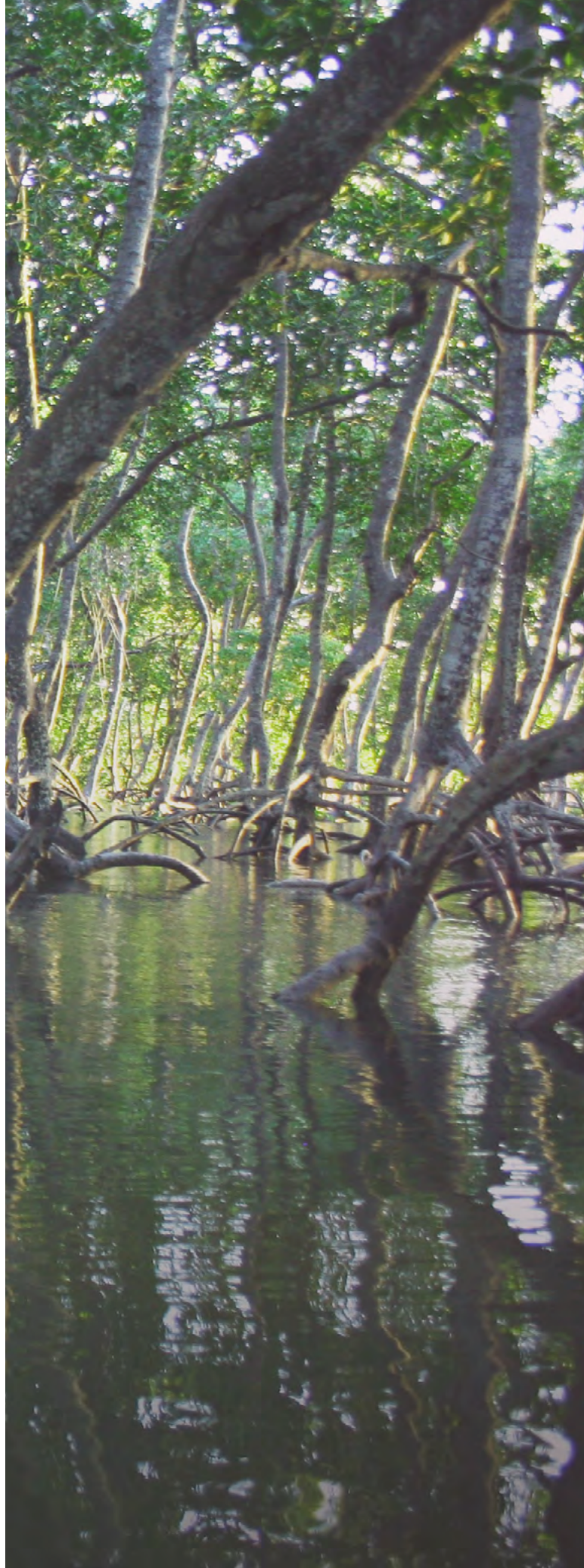
— voor bedrijven

Er bestaan drie soorten potentiële bedreigingen waarmee een onderneming, ongeacht haar sector en activiteit, wordt geconfronteerd: fysische, overgangs- en systemische bedreigingen:

■ **Fysische risico's** hebben betrekking op fysische veranderingen van de planeet door het verlies van natuur, zoals de een miljoen soorten die momenteel met uitsterven worden bedreigd. Als bijvoorbeeld de honingbijenpopulatie afneemt of verdwijnt, komt meer dan 50 miljard dollar aan gewassen in de Verenigde Staten in gevaar, aangezien zaden zonder bestuiving niet kunnen groeien. Dat is een voorbeeld van een chronisch fysisch risico, terwijl een voorbeeld van een acuut fysisch risico een sprinkhaneninvase is, die niet elk jaar voorkomt.

■ **Overgangsrisico's** vloeien voort uit de kosten in verband met de onvermijdelijke aanpassing van de regelgeving of de markt aan een natuurpositieve economie. Deze maatregelen, die bedoeld zijn om de vernietiging van ons milieu een halt toe te roepen, kunnen negatieve gevolgen hebben voor bedrijven.

■ **Systemische risico's** hebben te maken met een verslechtering van één ecosysteem die de menselijke beschaving op veel verschillende gebieden voor aanzienlijke problemen kan stellen. Zo zal vergiftigde, vervuilde grond lang niet zoveel opbrengen als voorheen, wat op zijn beurt tot hongersnood kan leiden.

Kansen

— en beleggingsstrategieën

Een voortrekker zijn op het gebied van biodiversiteit kan bedrijven een aantal commerciële voordelen opleveren:

- Winstgevende nieuwe markten aanboren door als pionier waardevolle nieuwe producten en diensten aan te bieden en hun bedrijfsmodellen te ontwikkelen.
- Verbetering van hun waardepropositie en merk – door te worden gepercipieerd als een weldoener voor de planeet.
- Betere toegang tot kapitaal en potentiële operationele synergiën, onder meer door verlaging van de grondstof- en energiekosten.

Voor dit soort bedrijfsveranderingen zijn uiteraard financiële middelen nodig – maar hoeveel is er nodig en **waar zal het geld vandaan komen?**

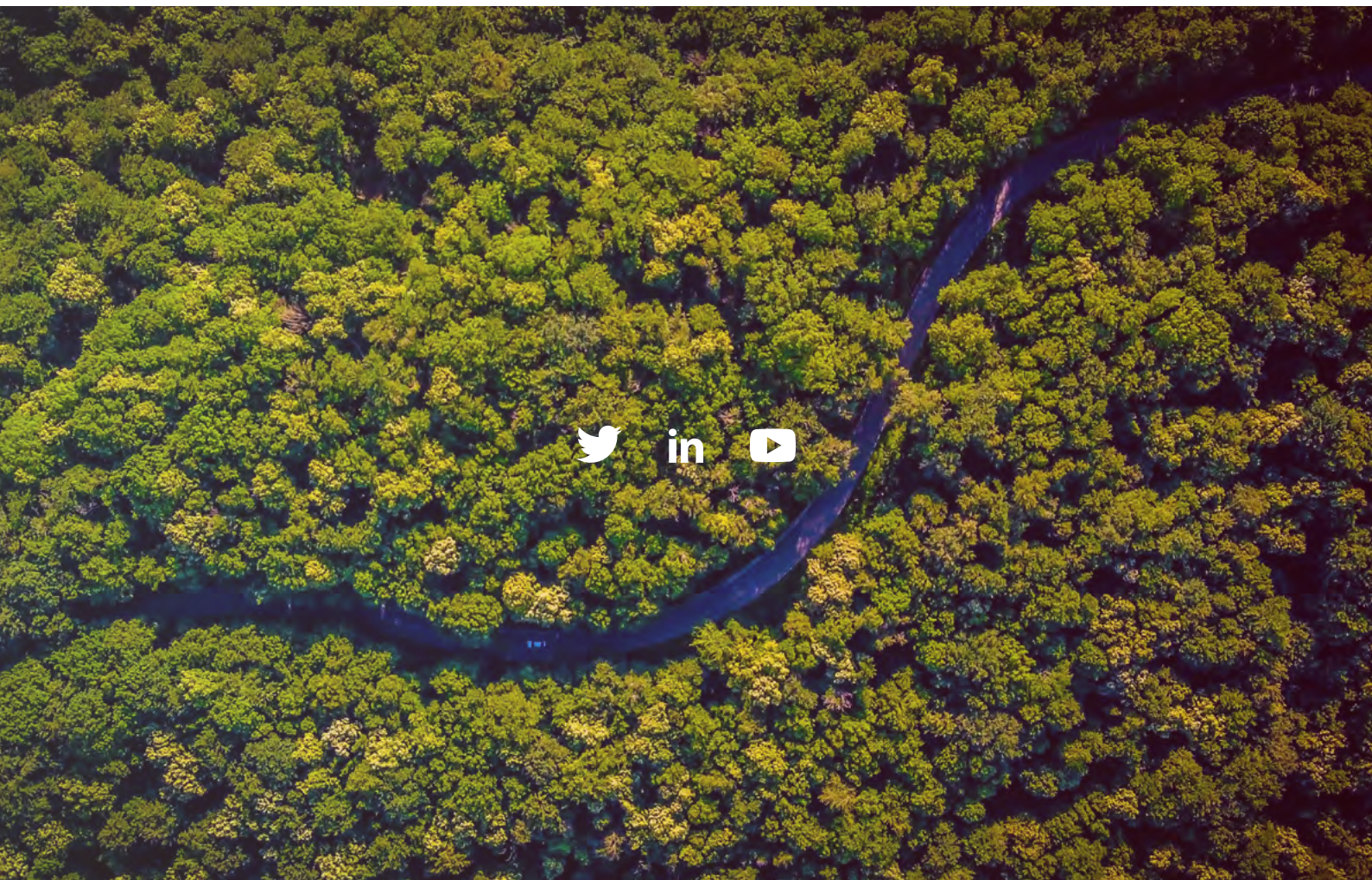
Zo heeft de Internationale Unie voor het behoud van de natuur (IUCN), die uniek is samengesteld uit zowel regerings- als maatschappelijke organisaties, de regeringen opgeroepen om jaarlijks de extra investeringen in de natuur te garanderen die nodig zijn om het nieuwe biodiversiteitskader tot een succes te maken, waarbij de toename gelijk moet zijn aan tot 10% van het jaarlijkse wereldwijde bbp.

Van hun kant kunnen financiële instellingen helpen door beleggingsmogelijkheden uit te breiden, bijvoorbeeld in groene obligaties, groene leningen met lage rente, impactobligaties, en andere groene financiële producten.

Volgende halte:

— biodiversiteit!

De belangrijkste ambitie van de VN-biodiversiteitsconferentie, die in december 2022 wordt gehouden, is om het klimaatakkoord van Parijs te kopiëren voor de biodiversiteit. Er zullen ook diverse stakeholders uit de privé- en de financiële sector bij het programma worden betrokken. Naar verwachting zal de nieuwe overeenkomst een formeel artikel bevatten waarin de rol van financiële instellingen wordt omschreven bij het verwezenlijken van de hoofddoelstelling: **het biodiversiteitsverlies tegen 2030 tot staan brengen en ombuigen**. Voor het eerst zullen ook diverse stakeholders uit de privé- en de financiële sector bij het programma worden betrokken.

Dit document wordt louter ter informatie verstrekt. Het vormt geen aanbod tot aan- of verkoop van financiële instrumenten en houdt geen beleggingsadvies in. Het bevestigt ook geen enkele vorm van transactie, tenzij dit uitdrukkelijk werd overeengekomen. Hoewel Candriam de gebruikte gegevens en bronnen met veel zorg selecteert, kunnen fouten of weglatingen niet a priori worden uitgesloten. Candriam kan niet aansprakelijk worden gesteld voor enig direct of indirect verlies als gevolg van het gebruik van dit document. De intellectuele eigendomsrechten van Candriam dienen te allen tijde nageleefd; de inhoud van dit document mag niet worden gereproduceerd zonder voorafgaande schriftelijke goedkeuring.

Onderhavig document vormt geen onderzoek op beleggingsgebied zoals bepaald in Artikel 36, paragraaf 1 van gedelegeerde verordening (EU) 2017/565. Candriam benadrukt dat deze informatie niet is opgesteld overeenkomstig de wettelijke voorschriften ter bevordering van de onafhankelijkheid van onderzoek op beleggingsgebied en evenmin onderworpen is aan een verbod om al vóór de verspreiding van onderzoek op beleggingsgebied te handelen.

CANDRIAM. INVESTING FOR TOMORROW.
www.candriam.be